

ONTWIKKELGESPREK

onderdeel van de visitatie

Vanaf het NVAO beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2016 heeft NVAO aan het bezoekprogramma (beoordelingsgesprek in het kader van accreditatie en verbetering) het ontwikkelgesprek toegevoegd.

In het ontwikkelgesprek komen mogelijke verbeteringen vanuit een ontwikkelperspectief aan de orde. De uitkomsten van het ontwikkelgesprek worden in een afzonderlijk document vastgelegd en de onderwijsinstelling is verplicht deze uitkomsten extern te publiceren.

Conform het interne visitatie-accreditatieproces stelt het bestuur zowel het visitatierapport als het verslag ontwikkelgesprek vast. Na besluitvorming CvB wordt dit verslag ontwikkelgesprek op visitatiejaar gepubliceerd op de website van NHL Stenden Hogeschool.

Academie	Primair Onderwijs
Opleiding(en)	Opleiding tot Leraar Basisonderwijs

Datum locatiebezoek	Online gesprek op 9 november 2020
Deelnemers vanuit visitatiepanel	<ul style="list-style-type: none"> - Gerda Geerdink, lid visiterend panel, associate lector Kenniscentrum Kwaliteit van Leren van de Faculteit Educatie van de HAN - Joke Middelbeek, lid visiterend panel, bestuurder van Stichting Westelijke Tuinsteden, Stichting voor openbaar onderwijs in Amsterdam

Thema ontwikkelgesprek

Flexibilisering

Conclusie ontwikkelgesprek

In het gesprek met de panelleden zijn dilemma's en voorbeelden gedeeld en zijn door het panel suggesties en adviezen gegeven, bijvoorbeeld uit ervaringen van de panelleden zelf, vanuit het werkveld, ervaringen vanuit andere hogescholen en de ontwikkeling van de Associate Degrees. De opgedane inzichten gebruikt de opleiding bij de verdere ontwikkeling van het nieuwe curriculum, waarbij zij de driehoek student-werkveld-opleiding benadrukt (Samen Opleiden & Professionaliseren).

Uit het gesprek met het panel zijn de volgende suggesties voor verdere ontwikkeling gedestilleerd:

- Bied studenten naast een helder minimaal kader van leeruitkomsten, die de pedagogische en didactische basis voldoende afdekt, de gelegenheid om zich op basis van interesses/ talenten te ontwikkelen: verdiepen of verbreden. Daarmee sluit je aan bij de behoeften van de student, maar ook bij die van het werkveld, die op zoek is naar diversiteit in expertises van leerkrachten (functiedifferentiatie).
- Start in de samenwerking met het werkveld vanuit de bedoeling: wat heeft het kind op de basisschool nodig? Vanuit die gezamenlijkheid worden structuren meer fluide en dat kan de samenwerking bevorderen. Highlight vooral ook de goede voorbeelden (waar mogelijk in verbinding met de kerndoelen van het basisonderwijs).
- Zet digitalisering in als organisatieprincipe, maar ook (en vooral) als mogelijkheid voor verrijking en verdieping, waarbij je gebruik maakt van de expertises die op de verschillende locaties aanwezig zijn.
- Bij flexibilisering stuur je meer op kaders en minder op 'afvinklijstjes'. Kijk in dat kader kritisch naar de vertaling van de leeruitkomsten in de beoordelingsformulieren. Creëer daarbij beelden en definieer toetsstenen, anders wordt het lastig om te concretiseren.
- Het advies is om het aantal summatieve toetsen te beperken, de flexibiliteit zit in de formatieve toetsing.
- Formuleer opdrachten opbrengstgericht en maak meer gebruik van doelstellende kaders. Bij DBE is het proces belangrijk, het is belangrijk de studenten daar goed in te begeleiden, zonder tussenstappen dwingend vast te leggen. Bij de AD's zijn goede voorbeelden van beroepsproducten beschikbaar.

Verslag ontwikkelgesprek

Inleiding

Tijdens het ontwikkelgesprek bespreekt de opleiding het thema Flexibilisering. Er is bij de ontwikkeling van een nieuw curriculum (onderwijsconcept Design Based Education) gekozen voor het werken met leeruitkomsten om de student én context meer centraal te kunnen stellen.

Hier zitten ook grenzen aan, het is een voortdurende zoektocht: wel alle bekwaamheidseisen en kennisbases borgen, maar toch zoveel mogelijk ruimte laten voor de student en de context waarin de student werkt en leert en deze context de rijke leeromgeving te laten zijn.

In het gesprek met de panelleden zijn dilemma's en voorbeelden gedeeld en zijn door het panel suggesties en adviezen gegeven, bijvoorbeeld uit ervaringen van de panelleden zelf, vanuit het werkveld, ervaringen vanuit andere hogescholen en de ontwikkeling van de Associate degrees. De opgedane inzichten gebruikt de opleiding bij de verdere ontwikkeling van het nieuwe curriculum, waarbij zij de driehoek student-werkveld-opleiding benadrukt (Samen Opleiden & Professionaliseren). Binnen die context vindt professionalisering plaats.

Het gesprek met een delegatie van het panel heeft de opleiding het volgende opgeleverd:

Studentperspectief

Hoe bieden wij voldoende houvast aan de student en hoe bouwen we dit op? Het is een belangrijke opdracht van de opleiding om te zorgen dat de student voldoende houvast heeft, de opleiding moet kaders stellen, zij zijn verantwoordelijk wie wel en niet leraar kan worden. We hebben de kennisbases en de competenties/bekwaamheidseisen, maar daar zit ook voldoende ruimte. En aansluitend bij de student: ook de toekomst en het actuele veld biedt mogelijkheden: als je van een bepaald vakgebied houdt dan moet iemand daar voor kunnen gaan, en ook naar basisonderwijs aangeven dat daar de expertise en belangstelling ligt. De notitie van de Onderwijsraad ("Ruim baan voor de leraar") geeft hier een eerste aanzet toe.

Het begint bij jezelf leren kennen; dat betekent ook iets voor de opleiding. De student moet zijn eigen talenten leren kennen en weten waar je goed in bent, en wat de mindere kanten zijn. Daar moet begeleiding in komen. Dit is de taak van de opleiding. Er zijn oudere en deeltijdstudenten, die weten wat ze willen, maar ook jonge studenten die niet weten waaruit ze moeten kiezen en hun eigen basisschoolverleden hebben als referentiekader. Dit verschilt per student, studenten moeten ook de gelegenheid krijgen om te switchen na een eerste keuze b.v. ten aanzien van leeftijd differentiatie. De opleiding moet de student ook de kans geven om kennis te laten maken met het beroep en de beroepsuitoefening. Die flexibiliteit moet ook aansluiten bij de mate waarin de student kan kiezen.

Werkveld

In onze zoektocht naar flexibel onderwijs zijn we op zoek naar de match met de verwachtingen en wensen in de praktijk. Hoe zorgen we ervoor dat de studentbegeleiders, de mentoren en de directeurs ons DBE herkennen en erkennen en omarmen, zodat we samen onderwijs kunnen maken?

Durf de discussie aan te gaan met bestuurders en managers. Start met de enthousiastelingen en laat de goede voorbeelden zien en highlight die dan ook.

Verbind jullie onderwijs en de projecten aan de kerndoelen die door kinderen moeten worden behaald; geld en tijd zijn schaars in het onderwijs. Maar we willen allemaal het beste voor het kind en dan krijgen we de handen op elkaar en durven we structuren aan te passen.

Digitalisering

Het is cruciaal om studenten te verleiden om kennis te nemen van de mogelijkheden van digitalisering en hier de grenzen in op te zoeken. Voor elke student kan dit anders zijn. Je wordt ook mens door je te schuren aan anderen, daar is ontmoeting voor nodig (socialisatie en personificatie); soms komen ze elkaar tegen, komen ze ons tegen en andere zaken kunnen op afstand. Kijk ook over de locaties heen, als je specialisten opleidt maak je het ook voor docenten interessanter; zij bedienen dan een groep studenten die voor het vak gaan. Dit zet studenten ook aan het reizen, maar het kan ook deels digitaal. Dit raakt ook aan het thema verdieping, versnelling of vertraging.

Digitalisering is geen doel op zich maar een verrijking; we brengen flexibilisering aan door tempo, tijd en plaats. Je moet variëren en studenten verleiden: een spel tussen collega's en studenten over locaties heen en te kijken wat er ook digitaal kan.

Verdieping/vertraging/versnelling

Het advies aan de opleiding is nog een keer goed te kijken naar de vertaling van de leeruitkomsten in de beoordelingsformulieren. Bij flexibilisering moet je meer op kaders sturen en minder op de afvinklijstjes. Er moet goed gekeken worden naar wat pedagogisch en didactisch nodig is voor het handelen in het basisonderwijs om vervolgens pas te kijken naar het vak, daarin zijn ze bekwaam en/of gespecialiseerd. Dit is de kunst van het loslaten. De bevoegdheidswetgeving zit ons momenteel in de weg, maar er is een beweging gaande (Onderwijsraad, Commissie Zevenbergen). Heb als opleiding het lef, je hebt goed zicht op waaraan een leerkracht moet voldoen.

De opleiding geeft aan dat zij zich tot doel heeft gesteld om leraren op te leiden die zich onderscheiden als verbindende, ondernemende en vindingrijke professionals. Professionals die didactische vernieuwing brengen en een pedagogische en maatschappelijke bijdrage leveren aan een duurzame, rechtvaardige en inclusieve samenleving. Creëer beelden en definieer de toetsstenen, anders worden dit containerbegrippen en is het lastig om te concretiseren. Zo'n toetssteen (geen afvinklijst!) helpt om eenzelfde taal met elkaar te spreken; en ga ervoor staan, ook als het gaat schuren.

Toetsing

Het advies is om het aantal summatieve toetsen te beperken, en geef ruimte aan tussentijds en formatieve toetsing. Een aantal toetsen moet vastgelegd worden, maar de flexibiliteit zit in de formatieve toetsing.

Het advies van het visitatiepanel luidde om opbrengstgericht de opdracht te formuleren en meer gebruik te maken van doelstellende kaders. Bij DBE is het proces hoe te komen tot de opbrengst belangrijk. Het proces is belangrijk, maar niet om te sturen op de tussenstappen. Het is belangrijk dat het proces in kaart wordt gebracht door degenen die het ondergaat en dat hierop de goede feedforward en feedback gegeven wordt. Niet door voor te schrijven welke stappen ze moeten zetten.

Bij de Ad's zijn goede voorbeelden van beroepsproducten die ook relevant kunnen zijn voor de leraar basisonderwijs.